

Sociaal Historisch Centrum voor Limburg

Jaarverslag 2018

Inhoud

Algemeen

Organisatie

Wetenschappelijke activiteiten

Publieksgericht werken

Beheer en ontsluiting van de collecties

Bijlage 1. Samenstelling van het bestuur en de raad van advies

Bijlage 2. Organisatieschema en samenstelling van het personeel

Bijlage 3. Lidmaatschappen

Bijlage 4. Publicaties

Bijlage 5. Lezingen

Bijlage 6. Jaarverslag van de Stichting Maaslandse Monografieën

Bijlage 7. Schenkers van bibliotheekmateriaal

Bijlage 8. Acquisitie en dequisitie van archieven en documentatie

Bijlage 9. Begunstigers en contribuanten

Algemeen

Naar een nieuwe toekomst

In 2018 zijn de plannen voor de integratie van SHCL en RHCL in een stroomversnelling geraakt. Het SHCL zal als stichting blijven bestaan, maar onze archieven en bibliotheek zullen in beheer komen bij een vernieuwd Historisch Centrum Limburg (HCL). Daarmee gaat een lang gekoesterde wens in vervulling de collecties van SHCL en RHCL binnen één instelling te verenigen en als één HCL naar buiten te treden. Het overgrote deel van het personeel, dat zich nu bij het SHCL met verzamelen, bewaren en ontsluiten van archieven, bibliotheekmateriaal en andere historische collecties bezighoudt, zal de overstap maken naar het HCL, en daar in vergelijkbare functies het werk voortzetten. De Provincie Limburg heeft zich hiervoor garant gesteld. De historische missie van het SHCL blijft overeind maar zal in een andere constellatie worden voortgezet. De wetenschappelijke onderzoekstaak van het SHCL zal worden toevertrouwd aan een academische werkplaats onder auspiciën van de Universiteit Maastricht, die binnen de muren van het HCL gehuisvest wordt. De academische werkplaats neemt de onderzoekers en de sociaaleconomische onderzoekslijn over maar biedt ook ruimte voor uitbreiding, zowel wat betreft staf als qua onderzoeksprofiel. De uitgave van het Jaarboek en de reeks Maaslandse Monografieën zal op de vertrouwde wijze worden voortgezet.

Erfgoedsamenwerking

Het SHCL is officieel toegetreden tot de Coöperatie Erfgoed Limburg, die in 2018 een eigen rechtspersoonlijkheid kreeg. Hoofd Bibliotheek Barbara Beckers nam deel aan de commissie 'Publieksbereik' van de coöperatie, terwijl Hoofd Archieven Dirk van de Leemput zitting nam in de 'Veldcommissie digitalisering'. Vrijwel alle activiteiten van het SHCL passen naadloos in de missie van de erfgoedcoöperatie. Het SHCL heeft het voortouw genomen in een volgende fase in de digitalisering van Limburgs erfgoed, niet alleen door digitalisering van delen van de archieven maar ook middels een projectvoorstel voor digitalisering en beschikbaarstelling via Delpher van alle Limburgse kranten sinds de achttiende eeuw. Als de bovengenoemde integratie van RHCL en SHCL tot stand is gekomen, zal er een nieuwe relatie tot de coöperatie gezocht moeten worden.

Highlights

Wij beheren onze erfgoedcollecties niet alleen om ze op professionele wijze te bewaren, we doen er ook wat mee. Naast ons dagelijks werk op het gebied van collectiebeheer en onderzoek waren er in 2018 verschillende hoogtepunten. Hieronder een foto-impressie van de highlights. Een toelichting vindt u in volgende hoofdstukken van het jaarverslag.

Europees erfgoed, 9 mei 2018

Barbara Beckers en Andrea Peeters van het SHCL spraken met minister Ingrid van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de publieksactiviteiten van het SHCL en de samenwerking in de Coöperatie Erfgoed Limburg.

Mijnwerkersdag, 16 oktober 2018

Oud-mijnwerkers en hun familieleden kwamen naar Maastricht om te grasduinen in de archieven van de Limburgse steenkolenmijnen.

Afscheid Ad Knotter, 30 november 2018

Ad Knotter nam op 30 november afscheid als directeur van het SHCL en hoogleraar aan de Universiteit Maastricht met een lezing over vrouwenarbeid in Limburg in de twintigste eeuw.

Pop-up Migratie-Museum Heerlen

Het Pop-up Migratiemuseum Heerlen, een tijdelijk museum over de multiculturele samenleving in de tijd van de mijnen, opende op 29 november zijn deuren. Veel van het tentoongestelde materiaal was afkomstig van het SHCL.

Organisatie

Bestuur

Voor de samenstelling van het bestuur: zie bijlage 1. Het bestuur werkt conform de regels van *Cultural Governance*. De leden ontvangen geen vergoeding. In de samenstelling van het bestuur kwam in 2018 geen verandering. Het bestuur vergaderde op 27 februari, 29 maart (extra vergadering), 24 april, 3 juli, 4 september, 6 november. Belangrijkste onderwerpen van bespreking waren: de voorgenomen integratie RHCL-SHCL, het aantrekken van interim-directeur Dr. Nico Randeraad, de afronding van de inventarisatie van het Nicolas archief, en participatie van het SHCL in de Coöperatie Erfgoed Limburg.

Raad van Advies

Voor de samenstelling: zie bijlage 1. De Raad van Advies vergaderde op 24 april en op 4 september. Ook de vergaderingen van de Raad van Advies stonden voor een groot deel in het teken van de beoogde integratie SHCL-RHCL. De voorzitter, mr. Hein van der Bruggen, bedankte de scheidend directeur, prof. dr. Ad Knotter in warme bewoordingen op de vergadering van 4 september.

Donateurs

Tegenover de aanmelding van vier nieuwe contribuanten stonden 32 uitschrijvingen wegens overlijden, opzegging, of achterstalligheid. De achteruitgang als gevolg van de vergrijzing van het bestand houdt aan.

Aantal donateurs per 31-12	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
gemeenten, instellingen bedrijven	101	95	96	94	91	84	81	78	77	74	69	64	62	58	58	56
personen	678	666	646	624	590	531	519	507	500	472	456	451	421	410	388	365
Totaal	779	761	742	718	681	615	600	585	577	546	525	515	483	468	446	421

Personeel

Samenstelling

- Op 1 mei 2018 overleed dr. J.F.R. (Rudolf) Philips, directeur van het SHCL van 1954 tot 1979.

- Ad Knotter nam op 30 november 2018 afscheid als directeur van het SHCL en hoogleraar vergelijkende regionale geschiedenis aan de Universiteit Maastricht. Op 1 december 2018 trad Nico Randerad aan als directeur a.i.
- Op 1 oktober werd afscheid genomen van het hoofd archieven Dirk van de Leemput, die zijn loopbaan bij de Universiteit Maastricht voortzette. Hij werd opgevolgd door Tine Wouters, die sinds 1 juni 2017 als projectmedewerkster archieven in dienst was.
- Op 31 december liep het tijdelijk contract van Frank Hovens af. Hij was belast met het samenstellen van een overzicht van alle SHCL archieven, inclusief korte beschrijvingen.
- Peter Jan Knegtman en Eduard Dormans traden per 1 november 2018 aan als research fellows.
- Inge Leurs (receptioniste en onderzoeksassistente) trad uit dienst op 1 augustus 2018, Céline Huits (onderzoeks- en archiefmedewerkster) trad uit dienst op 1 september 2018.
- Op 1 juli 2018 trad Tanyth Warat tijdelijk in dienst als receptioniste en archiefmedewerkster; Joëlle van Engelshoven begon op 15 september 2018, eveneens als archiefmedewerkster in tijdelijke dienst.
- Als stagiaires mochten we in 2018 verwelkomen: Luc Bartholomee en Veerle Jansen. Beiden voerden werkzaamheden uit voor de afdeling archieven. De verdeling van het personeel over de afdelingen van het SHCL treft u aan in bijlage 2.

Personeelsbeleid

Statutair is vastgelegd dat de directeur en het overige personeel worden bezoldigd volgens de bij de Provincie Limburg geldende regelingen. De directeur ad interim is voor drie dagen gedetacheerd vanuit de Universiteit Maastricht. De medezeggenschap is geregeld via een gekozen Personeelsvertegenwoordiging (PVT). In 2015 is met het bestuur overeengekomen dat de PVT op specifieke onderdelen van de Wet op de Ondernemingsraden dezelfde rechten als een ondernemingsraad kan doen gelden. Halfjaarlijks wordt een algemene personeelsvergadering gehouden. De jaarlijkse functioneringsgesprekken door de directeur en de afdelingshoofden met alle personeelsleden vonden plaats in februari.

Vrijwilligers

Het werk van het SHCL leent zich bij uitstek voor ondersteuning door vrijwilligers. Als zodanig waren in 2018 vier personen werkzaam: Doortje Lucassen, Eline Franssen, Cees de Beyer, en Arie Portheine. Daarnaast waren

zes (incl. de twee nieuwelingen) onbezoldigde research fellows aan het SHCL verbonden (zie onder 'onderzoek').

Externe contacten

De goede samenwerking met andere historische en erfgoedinstellingen in Limburg werd voortgezet, binnen het kader van de Coöperatie Erfgoed Limburg. Dit nieuwe platform coördineerde de Limburgse Maand van de Geschiedenis en organiseerde de startbijeenkomst in het Limburgs Museum in Venlo op 30 september. Het SHCL bleef aangesloten bij het Maastricht Centre for Arts, Conservation and Cultural Heritage (MACCH). Bijzondere betrekkingen werden onderhouden met de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen van de Universiteit Maastricht, het Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL), de Academie Verloskunde Maastricht (AVM) en de Koninklijke Bibliotheek (KB). De samenwerking met het RHCL op het gebied van huisvesting, publieksdiensten en (digitaal) collectiebeheer werd voortgezet conform de bestaande overeenkomst. Een speciale relatie was er ook met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) en het Nederlandsch Economisch Historisch Archief (NEHA) in Amsterdam. De scheidend directeur is lid van de redactie van de door het IISG uitgegeven *International Review of Social History* en bestuurslid van het NEHA. De lidmaatschappen en externe contacten van individuele medewerkers zijn vermeld in bijlage 3.

Wetenschappelijke activiteiten

Bijzonder hoogleraarschap

Op 30 november 2018 nam prof. dr. Ad Knotter voor een volle aula afscheid als hoogleraar-directeur van het SHCL. De titel van zijn lezing luidde 'Arbeid van vrouwen in Limburg in de twintigste eeuw: een stille revolutie'. Voorafgaand aan de lezing vond een symposium plaats, waarop de sprekers reflecteerden op de vraag welke bijdragen het genderperspectief aan de geschiedschrijving van de afgelopen 25 jaar heeft geleverd. Na het afscheidscollege werd prof. Knotter hulde gebracht door prof. Harry Hillen (namens Stichting SHCL), prof. Sophie Vanhooacker (namens de Universiteit Maastricht), prof. Leo Lucassen (namens IISG) en dr. Willibrord Rutten (namens redactie Jaarboek SHCL). De scheidend hoogleraar kreeg het eerste exemplaar aangeboden van het nieuwe Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg, met daarin

bijdragen van onderzoekers die bij hem zijn gepromoveerd en collega's met wie hij nauw heeft samengewerkt. Bovendien werd zijn nieuwste boek gepresenteerd, *Transformations of Trade Unionism. Comparative and Transnational Perspectives on Workers Organizing in Europe and the United States, Eighteenth to Twenty-First Centuries*, een uitgave van Amsterdam University Press.

De Commissie van Toezicht voor de bijzondere leerstoel van het SHCL bestond uit prof. K. Patel (voorzitter van de capaciteitsgroep geschiedenis), prof. S. Vanhooacker (decaan) namens de FdCMW, prof. H. Hillen (voorzitter SHCL) en prof. Th. Engelen (Radboud Universiteit Nijmegen) namens het SHCL. Aangezien de selectiecommissie belast met het zoeken naar een opvolger voor Ad Knotter geen geschikte kandidaat kon voordragen, is besloten de invulling van de leerstoel op te schorten. Medio 2019 wordt de vacature voor de bijzondere leerstoel opnieuw opengesteld.

Promotiebegeleiding

Ad Knotter was voorzitter van de beoordelingscommissie van het proefschrift van Lotte Thissen, 'Talking in and out of place. Ethnographic reflections on language, place, and (un)belonging in Limburg, the Netherlands'. De promotie vond plaats op 11 januari 2018 aan de Universiteit Maastricht. Knotter was tevens voorzitter van de beoordelingscommissie van het proefschrift van Barbara Beckers, 'De oorlog, de grens en de herinnering. Herinneringsculturen van de Tweede Wereldoorlog in Roermond en omstreken' (de promotie is voorzien op 14 februari 2019). Daarnaast nam de hoogleraar deel aan de oppositie bij de verdediging van het proefschrift van Lambert Jacobs, 'Grenzen verlegd. Charles Roemers (1748-1848): een Maaslands regent in roerige tijden' (Nijmegen 15 maart 2018).

Congresbezoek

De hoogleraar nam deel aan de volgende congressen en symposia:

- 'Crossing borders in arts and heritage', MACCH, Maastricht, 18-19 maart
- Discussiebijeenkomst naar aanleiding van het rapport 'Precaire Polder' over de recente geschiedenis van de Nederlandse vakbeweging, De Balie, Amsterdam, 12 april
- Jubileumcongres NW Posthumus Instituut, Utrecht, 24-25 mei
- Afscheidsymposium prof. dr. Theo Engelen, Radboud Universiteit Nijmegen, 5 oktober
- Afscheidsymposium prof. dr. Karel Davids, VU Amsterdam, 26 oktober

- 'A peek at the neighbours' grass. Recent social and economic history research in Belgium and the Netherlands', IISG, Amsterdam, 9 november

Onderzoek en publicaties

Positief oordeel over het onderzoek van het SHCL

In het kader van de periodieke evaluatie van het academisch onderzoek heeft een commissie van Quality Assurance Netherlands Universities (QANU) in haar rapport uit 2018 over het Onderzoeksinstituut van de Faculteit Cultuur- en Maatschappijwetenschappen ook output en functioneren van het SHCL meegenomen. De rapportage ging niet in op individuele bijdragen van personen of centra maar het eindoordeel over het onderzoek was zeer positief (score 'zeer goed' op alle criteria: output, valorisatie en visie).

Bevolking en gezondheid in interregionaal vergelijkend perspectief

De gegevens in de *Maastricht Death and Disease Database* zijn aangevuld met de beroepstitels van de overledenen, informatie die nog niet in gedigitaliseerde vorm beschikbaar was. De invoerwerkzaamheden werden verricht door parttime werkstudenten die bij het SHCL waren aangesteld. Dat werk is in de loop van het jaar voltooid.

De databank met een omvang van 76 duizend records, maakt het mogelijk om het proces van de gezondheidstransitie op microniveau (gezin, familie, buurt) in kaart te brengen. Dankzij eigen middelen en met matchinggeld van de Universiteit Maastricht kon het SHCL een promotieplaats instellen bij de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen. Per 1 maart 2018 is promovenda Mayra Murkens MA van start gegaan met het project 'Escaping bad health and early death. Inequalities and time lags in the Maastricht health transition, 1864-1955'. De centrale vraag van het onderzoek is hoe tijdens een cruciale fase van de zogeheten gezondheidstransitie de bevolking van Maastricht ontsnapt aan een slechte gezondheid en een vroegtijdige dood? Het researchplan is door de graduateschool van UM/ FASoS goedgekeurd. Het SHCL-onderzoekprogramma 'Bevolking en gezondheid in interregionaal vergelijkend perspectief', waarvan het promotieonderzoek deel uitmaakt, staat onder leiding van dr. Willibrord Rutten, hoofd onderzoek, en prof. dr. Angélique Janssens, bijzonder hoogleraar historische demografie, in het bijzonder met betrekking tot gender en arbeid aan de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen van de Universiteit Maastricht. Het Maastrichtse publiek wordt van het onderzoek op de hoogte gehouden via de facebookpagina 'Doezend krenkdes, ein gezóndheid'. Mayra Murkens was 7 augustus te gast in het programma Het Beleg om haar project toe te lichten

voor de luisteraars van de lokale zender RTV-Maastricht. Op 28 november presenteerde zij de eerste onderzoeksresultaten voor vakgenoten tijdens de jaarlijkse studiedag van de Nederlandse Vereniging voor Demografie, gehouden te Utrecht. De titel van haar referaat luidde: 'New approaches to the history of mortality using individual level cause-of-death data for Maastricht and Amsterdam, 19th-20th centuries'.

Research fellows

Het SHCL verleent onderzoeksfaciliteiten aan onbezoldigde research fellows die op het onderzoeksgebied van het SHCL werkzaam zijn. In 2018 waren dit:

- Lucie Bastiaens MA, promovenda bij de afdeling medische geschiedenis van het MUMC in Maastricht, doet onderzoek naar de geschiedenis van de openbare gezondheidszorg in de regio Maastricht, 1890-1940 (promotor: prof. dr. Eddy Houwaart);
- Mieke Kirkels, doet onderzoek naar zwarte bevrijdingskinderen in Limburg geboren na de Tweede Wereldoorlog;
- drs. Annet Schoot Uiterkamp, doet promotieonderzoek naar de tewerkstelling van politieke delinquenten in de Nederlandse mijnen na de Tweede Wereldoorlog. Zij publiceerde daarover een tweede artikel in het jaarboek 2018 van het SHCL;
- dr. Thijs van Vugt, voor de toepassing van GIS-technieken in lokaal en regionaal historisch onderzoek. In het jaarboek 2018 van het SHCL publiceerde hij daarover een bijdrage;
- dr. Peter-Jan Knegtman, schrijft een biografie over de Maastrichtse industrieel Petrus Regout;
- dr. Eduard Dormans, doet onderzoek naar de financiën van Maastricht en de Landen van Overmaas ten tijde van het ancien régime. Hij publiceerde in het jaarboek 2018 van het SHCL over de stadsfinanciën van Maastricht in de zeventiende en achttiende eeuw.

Uitgaven

In november verscheen de 63e jaargang van de *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg/ Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg*, met een omvang van 316 pagina's. In 2018 is geen titel verschenen in de reeks Maaslandse Monografieën. Het premieboek, de handelseditie van het proefschrift Lambert Jacobs over het leven en werken van de Maaslandse regent Charles Clement Roemers (1748-1838) zal in de loop van 2019 verschijnen.

Publieksgericht werken

Maand van de Geschiedenis

Op 30 september trapte het SHCL, in samenwerking met het RHCL, de Maand van de Geschiedenis af in het Limburgs Museum te Venlo op 30 september. Het thema dit jaar was 'Opstand'. Onderdeel van het programma was een 'historische markt' waar diverse erfgoedinstellingen zich presenteerden met uniek materiaal uit hun collecties. Als promotiemateriaal werd een set ansichtkaarten samengesteld uit zowel de collectie van het SHCL als het RHCL.

Video-installatie Brandweerkazerne

De inventarisatie van het Nicolasarchief kreeg in het najaar van 2018 een originele uitwerking in de vierzijdige videoprojectie van Arno Coenen, die de glazen verdieping van de toren van de voormalige brandweerkazerne te Maastricht transformeerde tot een ruimtelijk en levendig caleidoscopisch glas-in-lood venster met een eigentijdse twist. Coenen heeft de visueel zeer aansprekende erfgoedcollectie gebruikt voor een ruimtelijk videowerk, dat vroeg twintigste-eeuwse kunststijlen met hedendaagse beeldtalen vermengt. Op 25 meter hoogte scheen het licht van de projectie in de avonduren naar buiten: Een mooie omkering van glas-in-loodramen waarbij het zonlicht overdag van buiten naar binnen schijnt. In 2019 zal deze videoprojectie te zien zijn in Roermond, de stad waar Joep Nicolas lang atelier hield.

Mijnwerkersdag en het Festival Bovengronds

Op 16 oktober 2018 vond de Mijnwerkersdag plaats, als evenement in het kader van het nieuwverworven AZL-archief. Stagiaire Veerle Jansen maakte een affiche en brochures, en nam alle contacten op voor de uitnodiging. Er kwamen meer dan 200 bezoekers, die een of meer archief-aanvragen deden. Ook nadien zijn er nog veel aanvragen ingediend. Het evenement kreeg ruim aandacht in de media. In samenwerking met Parkstad Limburg Theaters, in het kader van het Festival Bovengronds, werd een tentoonstelling samengesteld. Deze werd geopend op 2 december 2018, onder andere met een lezing door Tine Wouters en een rondleiding, waarbij mensen hun eigen verhaal konden delen.

Speeddaten met de collectie van de Vroedvrouwenschool

Naar analogie met 2017 organiseerde het SHCL een speeddate voor verloskundigen in opleiding. De indruk die het evenement vorig jaar naliët, was dermate positief, dat de studentenvereniging er zelf om vroeg dit evenement te herhalen. De studenten kregen opnieuw de kans om naar hartenlust te grasduinen in het papieren erfgoed van de Heerlense Vroedvrouwenschool.

Mijnwerkers en Vroedvrouwenschool

Het SHCL en het Nederlands Mijnmuseum hebben foto's en de bijpassende verhalen van leerling-vroedvrouwen, kraamvrouwen, vaders, mijnwerkers en kinderverzorgsters verzameld en geselecteerd. Dit heeft geresulteerd in een fototentoonstelling die onder veel belangstelling op 5 januari 2019 werd geopend en tot eind april te zien was in de vitrines van het voormalige bioscooptheater Royal te Heerlen.

Van, voor en door boerinnen en boeren

In de loop van 2018 bezochten vijf boerinnen het SHCL en namen een duik in hun eigen erfgoed. Uit duizenden foto's, afkomstig uit de archieven van LLTB en ZijActief, selecteerden zij er 34 die voor hen speciale waarde hadden. Aan de hand van hun uitleg en hun eigen ervaringen werden de foto's beschreven en voorzien van een verhaal. Het Limburgs Museum selecteerde daaruit vervolgens 21 foto's en nam deze op in een app die werd ontwikkeld voor gebruik bij de tentoonstelling 'Boerenkracht. Generaties in beweging', met werk van fotograaf Annie van Gemert.

De tentoonstelling met de 34 door de boerinnen geselecteerde foto's en de bijbehorende verhalen werd op 8 februari 2019 geopend tijdens een druk bezochte bijeenkomst in Hoeve Scholtissenhof te Bocholtz. Onder de titel: 'Van, voor en door boerinnen en boeren', zal de tentoonstelling later in 2019 nog op diverse plaatsen in Limburg te zien zijn.

Essentiële bijdrage aan collega-projecten

Het SHCL leverde een essentiële bijdrage aan het Pop-up Migratiemuseum te Heerlen. Hiervoor werden unieke foto's, brochures, krantenknipsels, literatuur en archiefmateriaal in bruikleen gegeven. Dit project loopt eveneens door in 2019. Daarnaast leverde het SHCL 25 tot nu toe onbekende foto's van de fotograaf Koen Lenarts. Deze vormen in 2019 onderdeel van een tentoonstelling in het Limburgs Museum.

Crearch

Op uitnodiging van het Regionaal Historisch Centrum Limburg participeert het SHCL in de personen van Andrea Peeters en Barbara Beckers in het EU-project "CreArch". Het project moet leiden tot de ontwikkeling van een training voor archiefmedewerkers die erop gericht is een breder publiek te interesseren voor de erfgoedcollecties van Europese archiefinstellingen.

Commissie 'Geschiedenis van de ondernemingen en het ondernemen in Limburg' (COOL)

Het SHCL en het LGOG hebben in 2013 een commissie 'Geschiedenis van de ondernemingen en het ondernemen in Limburg' ('COOL') opgericht, onder voorzitterschap van prof. Ernst Homburg. COOL beoogt de belangstelling voor de bestudering van Limburgse ondernemers en ondernemingen te bevorderen door contacten met vrijwilligers en door het publiceren van korte biografieën en andere publicaties op de website. Daarnaast wil ze de kennis over ondernemers en ondernemingen verdiepen door systematisch onderzoek te entameren. Vanuit het SHCL nemen Willibrord Rutten en Ad Knotter deel. Laatstgenoemde beëindigde zijn lidmaatschap van COOL per 9 maart 2018, vooruitlopend op zijn emeritaat. De commissie kwam in 2018 eenmaal bijeen, op 8 maart. Op 10 november organiseerde COOL in samenwerking de Werkgroep Industrieel Erfgoed Limburg (WIEL) een excursie naar pannen-, steen- en gresbuizenfabrieken in Lottum, Panningen en Reuver. Er waren zo'n 35-40 enthousiaste deelnemers. Daarnaast werd veel tijd besteed aan de

voorbereidingen voor een symposium over Maastrichtse ondernemers, te houden in 2019. Doordat het LGOG en het SHCL fondsen ter beschikking stelden om de commissie administratief te ondersteunen, kon ook in 2018 student-assistent Lenn Gorissen voor een dag in de week worden aangesteld om werkzaamheden te verrichten voor COOL. Hij heeft het afgelopen jaar incidenteel nieuwe ‘content’ toegevoegd aan de website van COOL (www.limburgseondernemersgeschiedenis.nl), en de update van de website door de hostingprovider gefaciliteerd.

Het SHCL in de media

Aan het werk van SHCL werd aandacht besteed in De Limburger op 13 maart, 14 mei, 6 september, 14 september, 24 november, 29 november en 29 december. Over het fotoproject ‘Mijnwerkers en de Vroedvrouwenschool’ (in samenwerking met het Nederlands Mijnmuseum) werd op 14 september aandacht besteed op L1 Radio, in de rubriek ‘L1 Cultuurcafé’.

Externe dienstverlening

Website www.shclimburg.nl

Er wordt voortdurend zorg besteed aan de verbetering van de informatievoorziening via de website. Het aantal bezoeken nam in 2018 licht toe na een dip in 2017.

Aantal bezoeken aan www.shclimburg.nl	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bezoeken	8.784	13.829	32.733	37.239	31.055	31.328
Waarvan eenmalig	5.933 (68%)	10.704 (77%)	26.942 (82%)	30.912 (83%)	25.384 (82%)	25.116 (80%)
Herhaalde bezoeken	2.851	3.125	5.791	6.327	5.671	6.212

Facebook

Sinds oktober 2014 is het SHCL actief op Facebook (www.facebook.com/shclimburg). Via deze weg worden contribuanten en historisch geïnteresseerden uit Limburg en ver daarbuiten op de hoogte gehouden van het dagelijks werk, nieuwe aanwinsten, leuke stukken uit de collecties, actuele onderzoeks- en publieksactiviteiten, en publicaties. In 2014 waren er nog 500 volgers, in 2015 groeide dit tot 2.300, per 31 december 2018 stond de teller op ca. 3.400. Het gemiddelde bereik van de facebookpagina ligt wekelijks rond de 10.000 unieke personen.

Studiezaal

Het aantal bezoeken aan de studiezaal van het HCL (SHCL en RHCL) bedroeg in 2018: 4.209 (in 2017: 4.561), dat is gemiddeld 21 per dag. De daling kan worden toegeschreven aan de toenemende digitale beschikbaarheid van informatie, waardoor een fysiek bezoek aan de studiezaal niet altijd meer nodig is voor het raadplegen van bronnen. Via de studiezaal, per e-mail, via Facebook of telefonisch werd door SHCL-medewerkers informatie en materiaal verschaft over tal van historische thema's ten behoeve van scripties, publicaties en tentoonstellingen. Het aantal raadplegingen van archieven en bibliotheekmateriaal van SHCL en RHCL, zowel intern als via de gemeenschappelijke studiezaal, ontwikkelde zich als volgt:

Raadplegingen en uitleningen	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bibliotheek	1.474	1.136	1.026	1.332	1.616	1.676	1.169
Archief	11.238	14.650	12.681	11.747	12.373	11.449	10.924

Daarnaast werden in het verslagjaar langs digitale weg een honderdtal aanvragen ontvangen voor inzage in archieven en evenzoveel verzoeken voor 'scanning on demand'.

Beheer en ontsluiting van de collecties

Archieven

Algemeen

Met ingang van 1 oktober heeft mevr. Tine Wouters MA de functie van Hoofd Archieven overgenomen van Dirk van de Leemput MA, die een aanstelling heeft aanvaard als assistent in opleiding (promovendus) bij de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen.

De volgende personen waren gedurende het verslagjaar bij de werkzaamheden van de afdeling betrokken: Cees de Beyer, Joëlle van Engelshoven, Celine Huits, Veerle Jansen, Dirk van de Leemput, Andrea Peeters, Arie Porthoine, Eric Scheepers, Susanne Souren, Tanyth Warat, en Tine Wouters.

Acquisitie

Er werden 13 nieuwe archieven en vier aanvullingen op archieven verworven met een totale omvang van ca. 72 meter. Voor een specificatie zie bijlage 8. De

archiefformer voorzag meestal in een plaatsingslijst, waardoor de archieven snel verwerkt konden worden. Wanneer dit niet het geval was en het om relatief kleine archieven ging, zijn deze uit eigen middelen verwerkt. Uit vier archieven werd videomateriaal gelicht en in bruikleen gegeven aan het Limburgs Museum. Het ging hierbij om 134 films. Ook werd een (foto-)album (0,05 m) afgestoten en overgedragen aan het RHCL.

Depotbeheer, verpakken en materieel verzorgen

In 2018 werd doorlopend gewerkt aan de materiële verzorging van nieuw ontsloten archieven en aan het wegwerken van achterstanden op dat vlak. De werkzaamheden behelzen het stofvrij maken van de archiefstukken, het verwijderen van metalen en plasticen onderdelen, verpakking in gebufferde zuurvrije materialen en etikettering. In 2018 werd extra aandacht besteed aan de controle van depotregistraties.

Archief en publiekswerking

Nicolas en Art Shoe Mafia

De inventaris van het glazeniersarchief Nicolas werd in 2018 afgerond en overgedragen aan het Gemeentearchief Roermond, dat eigenaar is van het archief. Medewerkers van het Gemeentearchief Roermond hebben de inventaris geïmporteerd in het digitale archiefbeheersysteem Mais-Flexis, waarbij de foto's van het tekeningenarchief aan de beschrijvingen zullen worden gekoppeld, en plaatsen deze vervolgens online op www.archieven.nl. In 2019 verhuist ook het archief zelf terug naar het Gemeentearchief Roermond, en wordt een selectie van ca. 1.000 tekeningen geconserveerd en in hoge resolutie gescand en gedigitaliseerd. Het project wordt gefinancierd vanuit het fonds Metamorfoze en door verschillende cultuurfondsen. In 2019 zal het Maastrichtse bedrijf Art Shoe Mafia, in samenwerking met het SHCL en het Gemeentearchief Roermond, schoenen uitbrengen die zijn bedrukt met ontwerptekeningen uit het atelier van glaskunstenaar Joep Nicolas.

De Mijnwerkersdag

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden, die de regels voor de verwerking van persoonsgegevens door particuliere bedrijven, organisaties en overheidsinstanties in de hele Europese Unie standaardiseert. Het doel is niet alleen om de bescherming van persoonsgegevens te garanderen, maar ook om het vrije verkeer van gegevens mogelijk te blijven maken. Ook het SHCL conformeert zich aan de nieuwe regelgeving.

Inmiddels is duidelijk geworden dat het organiseren van publieksactiviteiten met behulp van archiefmateriaal door de nieuwe regelgeving een stuk ingewikkelder is geworden. Desondanks is het SHCL er in samenwerking met het RHCL in geslaagd een succesvolle publieksdag te organiseren met behulp van de personeelsarchieven van de particuliere Limburgse steenkolenmijnen. Hoewel strikte privacyregels in acht werden genomen, werd toch een groot publiek bereikt.

De Vroedvrouwenschool & ik

Onder de noemer 'De Vroedvrouwenschool & ik' voerde het SHCL in 2017 een succesvolle crowdfundingactie rond de fotocollectie van de Heerlense Vroedvrouwenschool. Door de vele enthousiaste reacties uit het publiek werd besloten hieraan in 2018 een vervolg te geven middels nieuwe publieksactiviteiten, resulterend in een reizende tentoonstelling en een lezingencyclus, alsook nieuwe vormen van samenwerking met collega-instellingen. Ook werden er workshops en werkbezoeken georganiseerd en op basis daarvan zijn afspraken gemaakt die intern als leidraad gaan dienen voor toekomstige projecten. Het beschrijven van de 1.550 foto's van de Vroedvrouwenschool zal begin 2019 worden afgerond. Daarna zal deze unieke beeldcollectie worden gedigitaliseerd.

Dag van de Kraamzorg

Het archief van het Limburgse Groene Kruis is van groot belang voor de geschiedenis van de gezondheidszorg in Limburg. Een duidelijk aspect, en typisch Nederlands, is dat van de kraamzorg. In samenwerking met Geboortezorg Limburg, de grootste kraamzorgorganisatie in Limburg, verzorgde het SHCL een lezingenreeks over de geschiedenis van de geboorte- en kraamzorg. Om deze lezingen van beeldmateriaal te kunnen voorzien werd de fotocollectie met meer dan 450 foto's en dia's beschreven. Het archief is nog in bewerking: van de circa 90 meter moet nog zo'n 15 meter beschreven worden.

Onmisbare bijdrage van vrijwilligers en stagiaires

Arie Portheine werkte in 2018 verder aan de ontsluiting van het archief van de Vereniging de Gemeenschappelijke Steenkolenmijnen in Limburg (GSL). In 2019 wordt dit archief verder geschoond en wordt de inventaris overzichtelijker gemaakt voor de onderzoeker. Cees de Beyer deed de materiële verzorging van het archief van Atelier Flos B.V., atelier voor gebrandschilderd glas, glas-in-lood en mozaïek in Tegelen. Veerle Jansen leverde een belangrijke bijdrage aan de organisatie van de Mijnwerkersdag en

aan een tentoonstelling voor het festival 'Bovengronds' in Heerlen. Verder hielp zij mee aan het herordenen van het AZL archief en het inventariseren van de archieven van de Molenstichting Limburg en het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Luc Bartholomee onderzocht voor het SHCL de consequenties van de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en schreef een advies over de omgang met privacygevoelig archiefmateriaal en de klachten die daaruit kunnen voortvloeien.

Digitaal archiefbeheer

Het SHCL maakt gebruik van het collectiebeheersysteem Mais-Flexis. De archieven en collecties van het SHCL (totaal 785 archieftoegangen) zijn toegankelijk via de website van het SHCL www.shclimborg.nl en op www.archieven.nl. In totaal werden de toegangen van het SHCL 94.692 keer geraadpleegd. In 2017 was dat 229.152 en in 2016 was dat 53.938. Waar deze opvallende schommelingen door verklaard kunnen worden, is niet bekend.

Voltooide plaatsingslijsten/inventarissen van nieuw verworven archieven

- Stichting Epistelgroep St. Tarcisius Limburg, 1960-1979. (EAN_1328) door Dirk van de Leemput.
- Administratiekantoor Zuid Limburg (AZL), administratie ten behoeve van de uitvoering van de mijnwerkerspensioenen, ca. 1907-1984. (EAN_1329) door Dirk van de Leemput, Eric Scheepers en Andrea Peeters.
- Stichting Hulpactie voor Hongarije, afdeling Roermond, (1949) 1952-1962. (EAN_1330) door Dirk van de Leemput.
- RK Limburgse Groene Kruis, afdeling Kessel, 1915-1937. (EAN_1331) door Tine Wouters.
- G. Heijnen, kapelaan te Venlo, 1950-1952. (EAN_1332) door Dirk van de Leemput.
- Stichting 1940-1945, 1947-1958. (EAN_1334) door Tine Wouters.
- Fragment van het archief van het landhuis Door Vlijt te Meerssen, 1824-1839. (EAN_1335) door Tine Wouters.
- Jünglings Verein St. Antonius Kirchrath (Jongelingenvereniging St. Antonius Kerkrade), 1904-1909. (EAN_1336) door Dirk van de Leemput.
- Kessels, G. te Heythuysen, agrariër en bestuurder van boerenorganisaties, 1915-1955 (1997). (EAN_1337) door Dirk van de Leemput en Tine Wouters.

Voltooide plaatsingslijsten/inventarissen van reeds eerder verworven archieven

- NV Glasschilderkunst F. Nicolas en zonen, sedert 1940 Max Weiss te Roermond, 1881-1972 (1988). (EAN_0987) door Dirk van de Leemput, in samenwerking met Tine Wouters.
- NV Industriebank LIOF, voorheen NV Industriebank in Limburg, werkmaatschappijen en gedeponeerde archieven, (1930) 1935-2015. (EAN_0456) door Celine Huits.
- Schreurs, mgr. drs. M.G.G.J., aalmoezener (1970-1993) respectievelijk hoofdaalmoezener (1993-2009) van sociale werken van het bisdom Roermond, 1970-2016. (EAN_1265) aanvulling door Tine Wouters.
- Provinciale Limburgse Electriciteitsmaatschappij (PLEM), kantoor Maastricht en Roermond, (1912) 1941-1980. (EAN_1333) 1030 microfilms op macroniveau ontsloten door Dirk van de Leemput.

Eind 2018 omvatte het bestand archieven en documentatie 3.866 meter. Eind 2017 was dit 3.794 meter. De netto toename in 2018 was derhalve 72 meter. Er werd 0,05 meter afgestoten en ca. 72 meter aan nieuw archief verworven. De totale in de depots van het RHCL beschikbare planklengte voor de SHCL-archieven bedraagt 4.012 meter. Er is dus nog 146 meter beschikbaar.

Bibliotheek

Algemeen

Het SHCL beschikt over een omvangrijke bibliotheek op het gebied van sociale, economische en culturele geschiedenis, sociale geografie en religie en samenleving. Van bijzonder belang zijn de unieke deelcollecties over de steenkolenmijnbouw, de keramiekindustrie, arbeidsmigratie en gezondheidszorg in Limburg. Ook de handbibliotheek van het Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL) wordt door het SHCL beheerd. Eind 2018 omvatte de bibliotheekcollectie in totaal 124.244 titels met een omvang van 3,5 kilometer in de depots en in de open opstelling in de studiezaal. 87.218 monografieën, seriewerken en periodieken (69.236 SHCL, 17.982 RHCL) zijn ontsloten in het Gemeenschappelijk Geautomatiseerd Catalogiseersysteem voor Nederlandse bibliotheken (GGC) en in het internationale WorldCat. De collectie is doorzoekbaar via de online publiekscatalogus op de website van het SHCL. De bibliotheek heeft ruim 100 lopende abonnementen op regionale, landelijke en internationale historische en wetenschappelijke tijdschriften. Naast boeken en tijdschriften bezit het SHCL een grote collectie zeldzaam documentatiemateriaal zoals kranten en krantenknipsels, statistieken, jaarverslagen, scripties en brochures. Dit materiaal, de zogenoemde grijze

literatuur, 37.026 titels, is voornamelijk afkomstig van Limburgse bedrijven, verenigingen, stichtingen en personen. Het merendeel heeft een directe link met de archieven die wij in huis hebben. Nog eens 1.458 periodieken, almanakken en inventarissen van het RHCL zijn opgenomen in Mais-Flexis en doorzoekbaar via www.archieven.nl.

De volgende personen waren gedurende het verslagjaar bij de werkzaamheden van de afdeling betrokken: mw. drs. B. Beckers, mw. T.A.G. Brockbernd-Wijts, mw. drs. J.M.R.H. Konings, L.C.C.M. Royakkers, mw. M.H.H.E. Volkers-Geuskens, H. Wijenberg en E. Scheepers.

Titelbeschrijving

Alle titels in de SHCL- en de RHCL-bibliotheek zijn nu ingevoerd in de digitale catalogus. Een deel van het bestand van het RHCL blijft enkel in het archiefsysteem Mais-Flexis beschreven. Dit betreft voornamelijk almanakken en inventarissen met betrekking tot de archieven van het RHCL.

Titelbeschrijving betrof in 2018 nieuwe aanwinsten: nieuw verschenen monografieën, nieuwe tijdschrifttitels, schenkingen, artikeldocumentatie en grijze literatuur afkomstig uit de nieuw verworven archieven. Het aantal ingevoerde titels in 2018 bedroeg: 1.548 (1.115 SHCL, 433 RHCL).

Digitalisering Limburgse kranten en tijdschriften

In de provinciale nota 'Toekomst voor erfgoed!' wordt digitalisering van erfgoedcollecties als een van de kerndoelstellingen van het toekomstig beleid genoemd, en daarbij wordt onder meer verwezen naar de wenselijkheid de digitale toegankelijkheid van Limburgse kranten en tijdschriften te vergroten. In samenwerking met het Centre Céramique te Maastricht, dat het grootste deel van de historische Limburgse kranten bezit, en de Koninklijke Bibliotheek, de beheerder van de digitale kranten- en tijdschriftensite Delpher, is op initiatief van het SHCL gewerkt aan de inventarisatie van alle in Limburgse erfgoedinstanties aanwezige kranten vanaf de achttiende eeuw. In totaal gaat het om 2.282.171 te scannen pagina's in 185 Limburgse krantentitels waarvan er 975.836 reeds digitaal beschikbaar zijn of binnenkort zullen komen. Om de digitalisering en beschikbaarstelling op de KB-site Delpher van de resterende 1.258.007 pagina's mogelijk te maken zal subsidie worden aangevraagd.

Publieksbereik

De sociale mediakanalen van het SHCL – Facebook, Twitter en Instagram – fungeerden als 'etalages' waarin topstukken, nieuwe aanwinsten en uniecaten

uit de collectie werden voorgesteld aan een breed publiek. De bibliotheekmedewerkers leverden steeds een grote bijdrage aan de publieksprojecten van het SHCL en verschillende samenwerkingspartners (zie elders in dit verslag).

Bijzondere collecties

Collectie vlaggen en vaandels van Limburgse vak- en standsorganisaties

De collectie vakbondsvaandels en -vlaggen van het SHCL omvat 184 stuks; daarvan zijn in 2005 90 exemplaren na conservering overgedragen aan het Limburgs Museum te Venlo. In 2018 zijn geen aanwinsten te melden, wel is het SHCL verschillende malen door verenigingen benaderd met het verzoek een vlag/vaandel over te nemen. Hoewel deze verzoeken moesten worden afgewezen omdat de aangeboden stukken niet in het collectieprofiel pasten, geeft dit wel aan dat de vaandelcollectie van het SHCL enige bekendheid heeft verworven.

Zelfstandig gevestigd textielrestaurator Doortje Lucassen is verantwoordelijk voor het beheer van deze collectie.

Uitleen

De vlag van de Boerinnenbond Altweerderheide werd uitgeleend aan de afdeling Altweerderheide van Zij-Actief, om er een speciale bijeenkomst luister mee bij te zetten.

Publieksbereik

Ook dit jaar werden weer een aantal stukken uit de collectie via de facebookpagina's van Doortje Lucassen Textielrestauratie en van het SHCL in de schijnwerpers gezet. Zowel 1Limburg en RTV Maastricht, hebben in 2018 een uitzending gewijd aan de restauratiewerkzaamheden van Doortje Lucassen.

Stagiaire Elise Franssen heeft in juni 2018 haar stage in het atelier van Doortje Lucassen met succes voltooid.

Bijlage 1

Samenstelling van het bestuur per 31-12

Prof. dr. H.F.P. Hillen (* 1943) (Maastricht), voorzitter (2012)

Nevenfuncties: Voorzitter Bestuur Stichting Trombosedienst Maastricht;
voorzitter NVAO Accreditatiecommissie Geneeskunde en Tandheelkunde;
vicevoorzitter externe commissie beoordeling wetenschappelijke projecten
HBO-Raad

Drs. J.M.G. Kievits (* 1952) (Maastricht), secretaris (2013)

Directeur Development & Alumni Relations van de Universiteit Maastricht;
directeur Universiteitsfonds/SWOL

Nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Limburgs Museum; lid Raad van Toezicht
UniPartners Maastricht; bestuurslid stichting Maaslandse Monografieën

R.I.L. Bollen MBA (* 1960) (Bunde), penningmeester (2015)

Directeur Finance Maastricht University

Mr. P.H.G.M. Creemers (* 1950) (Maasbree) (2014)

Mw. Dr. M.J. Nieuwenhuijze (*1959) (Roermond) (2017)

Lector Midwifery, Academie Verloskunde Maastricht, Zuyd

Samenstelling van de raad van advies per 31-12

Erelid: Dr. G.C.P. Linssen (Roermond), 1973

Erelid en voorzitter: Mr. H.J.J.M. van der Bruggen (Roermond), 1987

Mw. B.J.F.M. Berden-Van Lier MMO (Roermond), 2017

Dr. E.H.M. Dormans (Valkenburg), 2016

Prof. dr. T.L.M. Engelen (Nijmegen), 2008

John Gilbert MA (Bunde), 2008

Drs. C.J.J.S. Majoor (Geulle), 2008

Prof. dr. H.C.G. Spoormans (Maastricht), 2017

Prof. dr. R. de Wilde (Maastricht), 2016

De leden van bestuur en raad van advies ontvangen geen vergoeding.

Bijlage 2

Organisatie en samenstelling van het personeel

Adres: Sint Pieterstraat 7, 6211 JM Maastricht

tel. 043-3284191

e-mail: info-shcl@maastrichtuniversity.nl

website: www.shclimburg.nl

facebook: www.facebook.com/shclimburg

Personeelssamenstelling per 31-12

Directie: dr. N. Randeraad (6/10 directeur a.i.), dr. W.J.M.J. Rutten (2/10 adjunct-directeur).

Algemene dienst (interne organisatie: secretariaat, boekhouding, personeelsadministratie; uitgeverij: persklaar maken van manuscripten, boekenverkoop; voorlichting en publiciteit; beheer website): drs. P.A.A.B. Arnold (10/10 hoofd), mw. I.J.L. Frints (4/10), mw. E.M. Muyres-Schilder (6/10).

Afdeling onderzoek en publicaties (organisatie van symposia; verrichten van onderzoek; voorbereiding van publicaties): dr. W.J.M.J. Rutten (8/10 hoofd), dr. N. Randeraad (1/10), mw. prof. dr. A. Janssens (2/10), mw. drs. B. Beckers (2/10).

Afdeling archief (acquisitie, beheer en ontsluiting van particuliere archieven): mw. T. Wouters MA (10/10 hoofd), mw. A.M.Th. Peeters (10/10 coördinator archiefbeheer), mw. S.M.P.J. Souren (6/10).

Afdeling bibliotheek (acquisitie, beheer en ontsluiting van gedrukt documentatiemateriaal; studiezaaldiensten): mw. drs. B. Beckers (8/10 hoofd), mw. T.A.G. Brockbernd-Wijts (5/10), mw. drs. J.M.R.H. Konings (5/10), L.C.C.M. Royakkers (10/10), mw. M.H.H.E. Volkers-Geuskens (5/10).

Vrijwilligers: C. de Beyer, mw. E.H.P. Franssen, mw. D.C.C. Lucassen, A.P. Portheine.

Research fellows: mw. L.G.C.E. Bastiaens MA, mw. M.P. Kirkels, mw. drs. A.M.J. Perry-Schoot Uiterkamp, dr. M.J.Q.M. van Vugt.

Tijdelijk personeel: C. Gelissen, L. Gorissen, drs. F.E.R. Hovens, C.M.R. Huits, I.M.J. Leurs, H.P.M. Scheepers, T. Warat.

Bijlage 3

Lidmaatschappen

Paul Arnold

- Redactie van *Jaarboek Maastricht*

Barbara Beckers

- Bestuur van de Werkgroep Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken (WSWB)
- Bestuur van Stichting Rura
- Redactie van *Spiegel van Roermond*
- Lid Werkgroep voor Duits-Nederlandse Geschiedenis (WDNG) / Arbeitskreis Deutsch-Niederländische Geschichte (ADNG)

Ad Knotter

- Bestuur van de Stichting Maaslandse Monografieën (secretaris)
- Redactie van de *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg* (voorzitter)
- Algemeen Bestuur van het N.W. Posthumus Instituut
- *Comité Scientific* van het Institut d'Histoire Ouvrière Economique et Sociale (IHOES) te Seraing
- Bestuur van het Nederlandsch Economisch Historisch Archief (NEHA) / Unger-Van Brero Fonds
- Commissie van Toezicht bij de bijzondere leerstoel van het Unger-Van Brero Fonds 'historische demografie, in het bijzonder met betrekking tot gender en arbeid' (Universiteit Maastricht)
- Commissie van Toezicht bij de bijzondere leerstoel van het Unger-Van Brero Fonds 'Comparative History of Households, Gender and Work' (Radboud Universiteit Nijmegen)
- *Editorial Committee* van de *International Review of Social History*
- *Wissenschaftliche Rat* van de Niederrhein Akademie (Duisburg)
- Raad van Advies van het Dr. Winand Roukens Fonds
- Begeleidingscommissie van de leerstoel 'Cultuur in Brabant', Universiteit Tilburg
- *Steering Committee* van het Maastricht Centre for Arts and Culture, Conservation and Heritage (MACCH)
- Begeleidingscommissie 'Horster Historiën' m.b.t. naoorlogse geschiedenis van Horst
- LGOG-SHCL commissie 'Geschiedenis van de ondernemingen en het ondernemen in Limburg' (COOL)

Dirk van de Leemput

- Lid van de veldcommissie digitaal erfgoed van de Provincie Limburg
- Betrokkenheid bij totstandkoming Digitaal Archief Limburgse Letteren (DALLE)

Nico Randeraad

- Bestuur van de Stichting Maaslandse Monografieën (secretaris, sinds 1-12-2018)
- Redactie van de *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg* (voorzitter, sinds 1-12-2018)
- *Steering Committee* van het Maastricht Centre for Arts and Culture, Conservation and Heritage (MACCH, sinds 1-12-2018)

Willibrord Rutten

- Redactie van de reeks Maaslandse Monografieën (secretaris)
- Redactie van de *Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg* (secretaris)
- Werkgroep Industrieel Erfgoed Limburg (WIEL)
- LGOG-SHCL commissie 'Geschiedenis van de ondernemingen en het ondernemen in Limburg' (COOL)
- Werkgroep 'Jubileumuitgave kasteeldomeinen' Stichting Limburgse Kastelen
- RHCL-Begeleidingscommissie inventarisatie archief Domaniale Mijl

Bijlage 4

Publicaties

Paul Arnold

‘Haagen Chemie: Roermondse notabelen in kleur’, *Spiegel van Roermond. Jaarboek voor Roermond 2019, Nr. 27* (Roermond 2018) 170-180.

Ad Knotter

Transformations of Trade Unionism. Comparative and Transnational Perspectives on Workers Organizing in Europe and the US, Eighteenth to Twenty-first Centuries (Amsterdam: Amsterdam University Press, 2018) [310 pp.].

Arbeid van vrouwen in Limburg in de twintigste eeuw: een stille revolutie. Rede in verkorte vorm uitgesproken op vrijdag 30 november 2018 bij het afscheid als hoogleraar op de door het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg ingestelde leerstoel ‘Vergelijkende regionale geschiedenis, in het bijzonder die van Limburg en aangrenzende regio’s’ aan de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen van de Universiteit Maastricht (Maastricht/Zwolle: Sociaal Historisch Centrum voor Limburg/WBooks, 2018) [64 pp].

‘The Miners of Geulle. Mining and Rural Transformation in Limburg (the Netherlands), 1900-1940’, in: Paul Puschmann en Tim Riswick (eds.), *Building Bridges. Scholars, History and Historical Demography. A Festschrift in honor of Professor Theo Engelen* (Nijmegen: Valkhoff Press, 2018) 285-310.

‘1872: Nederlandse sigarenmakers gaan internationaal’, in: L. Heerma van Voss e.a. (red.), *Wereldgeschiedenis van Nederland* (Amsterdam: Ambo|Anthos, 2018) 442-446.

Nico Randeraad

‘Dutch Social Reformers in Transnational Space, 1840-1914: Reflections on the CLARIAH Research Pilot 2TBI’, <https://www.clariah.nl/projecten/research-pilots/2tbi>

‘1869. “Ons deel van de grote wereldtaak”’, in: L. Heerma van Vos e.a. (red.), *Wereldgeschiedenis van Nederland* (Amsterdam, Ambo|Anthos, 2018) 433-438.

Willibrord Rutten

[red.], *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg/Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg LXIII* (2018).

‘Ten geleide’, in: *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg/Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg LXIII* (2018) 8-11.

‘Kasteellandschappen in sociaaleconomisch perspectief’ in: Katrien de Vos-Reesink (red.), *Limburgse kasteellandschappen in verandering* (Utrecht: Matrijs, 2018) 10-21.

‘Woord vooraf’, in: Luc Wolters, *Staatsmijn Beatrix. Gemiste kans of zegen?* (Nijmegen: Vantilt, 2018) 7.

Overige (incl. promovendi en research fellows)

Eduard Dormans, ‘Geld voor het garnizoen. Een verkenning van de Maastrichtse stadsfinanciën, 1600-1795’, in: *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg/Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg LXIII* (2018) 42-79.

Annet Schoot Uiterkamp, ‘Stutter, houwer, vliegenier. Sociaal-professioneel profiel van tewerkgestelden in de Willem Sophia, 1945-1946’, in: *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg/Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg LXIII* (2018) 204-245.

Thijs van Vugt, ‘Het Boschstraatkwartier-Oost 1829-1904 anders gepresenteerd’, in: *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg/Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg LXIII* (2018) 80-109.

Bijlage 5

Lezingen

Barbara Beckers

14 maart: 'De Vroedvrouwenschool in beeld', Gemeenschapshuis de Stip in Meerssen.

21 maart: 'De Vroedvrouwenschool in beeld', voor de bewoners van Parc Imstenrade, het complex waar voorheen de Vroedvrouwenschool gevestigd was.

8 juli: 'De Vroedvrouwenschool in beeld', twee lezingen tijdens de open dag van Parc Imstenrade. Het inhoudelijke programma op die dag werd georganiseerd door Andrea Peeters in opdracht van Parc Imstenrade en Heerlerbaan 100. Barbara Beckers besprak enkele topstukken uit de fotocollectie van de Vroedvrouwenschool. In de gangen van het complex was de fototentoonstelling 'Pril Geluk' van het SHCL te zien. Andrea Peeters verzorgde met oud-medewerker Helma Kroesen twee drukbezochte rondleidingen door het gebouw.

13 december: 'Joods leven in Roermond', presentatie van de Spiegel van Roermond.

Ad Knotter

1 maart: '175 jaar beide Limburgen. Waarom ze toch niet bij elkaar horen'. Limburgse onderwijisdag te Hasselt.

2 maart: 'Het Eiffelgebouw als baken in de ontwikkeling van de aardewerkindustrie in Maastricht'. Miniseminar t.g.v. de opening van het Eiffelgebouw, Maastricht.

20 maart: 'Die PVV und Limburg', Podiumsdiskussion 'Wieviel Rassismus steckt im Populismus?', Stolberg (D).

1 mei: 'Linkse Limburgers: een geschiedenis om niet te vergeten', Maastricht, 1 mei-viering PvdA.

14 mei: 'Marx over de wettelijke beperking van de arbeidsdag: een actuele geschiedenis'. LGOG-kring Parkstad, mini-symposium 'Marx in de Mijnstreek', Heerlen.

5 oktober: 'The peasant-miners of Geulle', Radboud Universiteit Nijmegen, symposium t.g.v. Theo Engelen als hoogleraar demografische geschiedenis.

9 november: 'So close to each other, yet so different: ownership structures and the divergent development of coal mining in the Belgian-Dutch-German borderlands in the twentieth century'. Workshop 'A peek at the neighbours' grass. Recent social and economic history research in Belgium and the Netherlands'. IISG, Amsterdam.

Dirk van de Leemput

17 maart: presentatie brouwerijarchieven van het SHCL op de vriendendag van RHCL.

17 mei: rondleiding en lezing voor leden ZijActief Eijsden bij het SHCL.

Willibrord Rutten

14 juni: 'Ondanks de beste leiding. Tegenslag en risico in de kolenmijnindustrie', bij gelegenheid van de presentatie van het boek van Luc Wolters, Staatsmijn Beatrix. Gemiste kans of zegen?, Kenniscentrum Rabobank Roermond-Echt.

20 juni: The impact of boundaries on cross-border mobility and migration in the Maas-Rijn area (19th-early 20th centuries), Werkstatt an der Grenze. Die deutsch-niederländische Grenze gestern und heute, Radboud Universiteit Nijmegen.

28 september: 'Limburg in een eeuw van uitersten', internationaal symposium ter herdenking van hoofdaalmoezenier Henri Poels (1878-1948), Rolduc, 28 september.

16 oktober: 'Mijnarbeid: de lusten en de lasten', t.g.v. de mijnwerkersdag, Historisch Centrum Limburg.

Andrea Peeters

14 maart: 'De Vroedvrouwenschool & ik', afdeling ZijActief, Meersen.

21 maart: 'De Vroedvrouwenschool & ik', Vitalis Parc Imstenrade, Heerlen.

21 november: 'Lief en leed', Vereniging Heerlerbaan 100, Heerlen.

Tine Wouters

13 september: 'Dag van de kraamverzorgster', Geboortezorg Limburg, Weert en Tegelen.

14 september: 'Dag van de kraamverzorgster', Geboortezorg Limburg, Landgraaf.

2 december: 'Oud-mijnwerkers en personeelskaarten: toen en nu', Festival Bovengronds, Heerlen.

Bijlage 6

Jaarverslag van de Stichting Maaslandse Monografieën

Het bestuur van de Stichting werd per 31 december 2018 gevormd door drs. F.L.J.F. Jadoul (2010), voorzitter, drs. H.J.L.M. Boersma MBA (2007), penningmeester en drs. J. Kievits (2017). Prof. dr. em. A.M.J.A. Berkvens (2018), vice-voorzitter, is benoemd ter vervanging van het aftredende lid prof. dr. P.M.J.E. Tummers. Prof. dr. A. Knotter (2014), secretaris, is per 1 december afgetreden wegens emeritaat. In de vacature werd conform de voordracht benoemd dr. N. Randeraad als bestuurslid en secretaris. Hij is hoofddocent aan de Universiteit Maastricht en vanaf 1 december directeur ad interim van het SHCL voor de duur van één jaar. Het bestuur kwam op 4 april en 21 november bijeen om de jaarrekening vast te stellen en te besluiten over de opname van boeken in de reeks.

De Raad van Advies bestond uit prof. dr. Cl. Bruneel (Louvain-la-Neuve), prof. dr. A. Heinen (Aken), prof. dr. P.M.M. Klep (Nijmegen), prof. dr. A. Labrie (Eben-Emael), prof. dr. J.M.W.G. Lucassen (Amsterdam), prof. dr. J.C.G.M. Jansen (Maastricht), prof. dr. H. Soly (Brussel), prof. dr. R. van Uytven (Antwerpen), en de gouverneurs van beide Limburgen. Door het overlijden van prof. Van Uytven op 20 december 2018 en van prof. Jansen op 29 januari 2019 zijn vacatures ontstaan.

De redactie bestond uit prof. dr. A.-J. Bijsterveld (2012), voorzitter, dr. W.J.M.J. Rutten, secretaris (1997), dr. R. Nouwen (2011), prof. dr. A. Janssens (2017) en prof. dr. E. Put (2017). De beide laatsten vervingen de aftredende redactieleden dr. J.J. de Jong (1997) en prof. dr. E. Aerts (2004). In de vacature van het aftredende lid prof. dr. A.M.J.A. Berkvens (2009), vice-voorzitter, is de rechtshistoricus prof. dr. B. van Hofstraeten (2018) benoemd. De redactie kwam in 2018 bijeen op 25 april. Daarnaast werd regelmatig per e-mail en telefonisch overlegd.

Als premieboek 2018 is geselecteerd het proefschrift van Lambert Jacobs over de Maaslandse regent Charles Roemers. Hiervan zal in 2019 een handelseditie verschijnen als dl. 84 in de reeks.

De Stichting Maaslandse Monografieën kreeg weer uitgebreide assistentie van de afdeling onderzoek en de algemene dienst van het SHCL bij het drukklaar maken en overige begeleiding van de uitgaven, de promotie van de reeks, verzending en verpakking van de boeken, beheer van de voorraad, het werven van nieuwe abonnees/donateurs, het voorbereiden en notuleren van vergaderingen van bestuur en redactie, het aanvragen van projectsubsidies, de organisatie van de aanbieding van het eerste exemplaar, enzovoorts.

Bijlage 7

Schenkers van bibliotheekmateriaal in 2018

M = monografieën

P = periodieken

Particulieren

K. Bonnet	Maastricht	M + P
F. Crutzen	Ransdaal	M
M. Evers-Soons	Tilburg	M
B. Gales	Groningen	M + P
P. Gerards	Amsterdam	M
J.R.M. van der Ham	Maastricht	M
H. Hillen	Maastricht	M
F. Hovens	Ulestraten	M
J.C.G.M. Jansen	Maastricht	M
G. Koopmans	Venlo	M
T. Meijs	Gulpen	M
L. de Moor	Maastricht	M
J. Peeters	Ulvenhout	M
Th.J. van Rensch	Gronsveld	M
H. Scheepers	Riemst	M
G. de Veer	Heerlen	M
P. Weinberg	Heerlen	M
M. de Wit	De Bilt	M
M. van der Zee	Zoetermeer	M

Instellingen

Heemkundekring "De auw kapel"	Lemiers	P
Katholiek Documentatie Centrum	Nijmegen	P
Provincie Limburg	Maastricht	M + CD's
Rijckheyt	Heerlen	M

Bijlage 8

Acquisitie en dequisitie van archieven en documentatie

Aanwinsten

EAN_1328

Naam: Stichting Epistelgroep St. Tarcisius Limburg

Bereik: 1960-1979

Omvang: 0,02 meter

EAN_1329

Naam: Administratiekantoor Zuid Limburg (AZL), administratie ten behoeve van de uitvoering van de mijnwerkerspensioenen

Bereik: ca. 1907-1984

Omvang: 69,25 meter

EAN_1330

Naam: Stichting Hulpactie voor Hongarije, afdeling Roermond

Bereik: (1949) 1952-1962

Omvang: 0,12 meter

EAN_1331

Naam: RK Limburgse Groene Kruis, afdeling Kessel

Bereik: 1915-1937

Omvang: 0,01 meter

EAN_1332

Naam: G. Heijnen, kapelaan te Venlo

Bereik: 1950-1952

Omvang: 0,03 meter

EAN_1334

Naam: Stichting 1940-1945

Bereik: 1947-1958

Omvang: 0,05 meter

EAN_1335

Naam: Fragment van het archief van het landhuis Door Vlijt te Meerssen

Bereik: 1824-1839

Omvang: 0,01 meter

EAN_1336

Naam: Jünglings Verein St. Antonius Kirchrath (Jongelingenvereniging St. Antonius Kerkrade)

Bereik: 1904-1909

Omvang: 0,01 meter

EAN_1337

Naam: Kessels, G. te Heythuysen, agrariër en bestuurder van boerenorganisaties

Bereik: 1915-1955 (1997)

Omvang: 0,12 meter

EAN_1338

Naam: Regionale Arbeidsmarkt Informatie Limburg (RAIL)

Bereik: 1998-2004

Omvang: 0,10 meter

EAN_1339

Naam: COOP Winkel

Bereik: 1923-1982

Omvang: 0,50 meter

EAN_1340

Naam: Commissie Oriënteringsdagen voor problemen van maatschappelijke achterstand, (later veranderd in maatschappelijke achterstelling) en rechtsopvolger Stichting Sjakuus

Bereik: 1961-2007

Omvang: 0,37 meter

EAN_1341

Naam: Stichting Bevordering Woon- en Leefomgeving Limburg

Bereik: 1995-2018

Omvang: 0,07 meter

Aanvulling op archieven en documentatie

EAN_0853

Naam: Tegula BV (1973-1986), voorheen NV Tegula (1962 [1966]-1972) te Tegelen en voorgangers

Bereik: 1925, 1940

Omvang: 0,05 meter

EAN_1265

Naam: Schreurs, mgr. drs. M.G.G.J., aalmoezenier (1970-1993) respectievelijk hoofdaalmoezenier (1993-2009) van sociale werken van het bisdom Roermond

Bereik: 1970-2016

Omvang: 0,37 meter

DOC_0074

Naam: Collectie dr. J.F.R. Philips: onderdeel Diverse onderwerpen

Bereik: 1951-2005

Omvang: 0,15 meter

DOC_0131

Naam: Collectie dr. J.F.R. Philips: Historie O.L.V. Broederschap

Bereik: 1992, [2000], 2007, 2001-2014, z.j.

Omvang: 0,08 meter

In bruikleen gegeven archieven (Limburgs Museum)

EAN_0456

Naam: NV Industriebank LIOF, voorheen NV Industriebank in Limburg, werkmaatschappijen en gedeponeerde archieven

Bereik: (1930) 1935-2015

Omvang: 91 video's op verschillende dragers (VHS, 16 mm, U-matic, 1" spoel, e.d.)

EAN_1244

Naam: Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) en gedeponeerde archieven van afdelingen, kringen en instellingen

Bereik: 1901-2001 (2009)

Omvang: 7 video's op VHS

EAN_1316

Naam: Collectie Sloveense Arbeidsmigranten in Limburg

Bereik: 1906-2009

Omvang: 11 video's op VHS en LVC 60

EAN_1333

Naam: Provinciale Limburgse Electriciteitsmaatschappij (PLEM), kantoor Maastricht en Roermond

Bereik: (1912) 1941-1980

Omvang: 25 video's op 16 mm

Afgestoten archieven

Archief zonder nummer

Een (foto-) album van de vader van mevr. Mommers betreffende zijn functie als administrateur van Calvariënberg en Sint Annadal over de periode 1912-1968 is door het SHCL in 2017 in ontvangst genomen. Dit betrof een testamentaire schenking. In 2018 werd dit archief, zonder akte, in eigendom gegeven aan het RHCL. Het RHCL beheert immers het archief van Calvariënberg.

Bereik: 1912-1968

Omvang: 0,05 meter

Bijlage 9

Begunstigers en contribuanten

In verband met de nieuwe Europese privacywetgeving hebben wij besloten de lijst van begunstigers en contribuanten niet langer in het jaarverslag op te nemen. Wij vragen hiervoor uw begrip. Dat laat onverlet dat wij uw steun en financiële bijdrage bijzonder waarderen. Dank daarvoor. Zonder onze achterban zouden wij niet langer in staat zijn jaarlijks een of meerdere boeken uit te geven.

Eventuele vragen over het privacy beleid van het SHCL kunt u richten aan:
info-shcl@maastrichtuniversity.nl.